

Forskning og uddannelse en mangelvare

Publ. i Børn. Magasin om børns liv og kultur nr. 1, 1990. Interview ved Marianne Purup.

– Der er brug for folk med en kompetencegivende børnekultur-uddannelse både på seminarierne, i produktionen, medierne og forvaltningerne, mener Flemming Mouritsen fra BUKS. Men fremtiden for uddannelsen ser temmelig sort ud.

Man kan ikke sige forskning i børnenes og de unges kultur uden at sige Flemming Mouritsen. Han er en af initiativtagerne til BUKS – og han er den, som de sidste to år alene har undervist på suppleringsuddannelsen på Aarhus Universitet. Hans ansættelse er fireårig og udløber i 1991. Med mindre naturligvis de, der sidder på pengekassen, kommer på andre tanker.

– Børneområdet er forskningsmæssigt underprioriteret i al almindelighed – men det gælder især børnekulturen. Det apparat, der holder »opdragelsesforretningen« kørende, sætter jævnligt fokus på børns liv, men altid ud fra en udviklingstænkning, altså en tese om, at børn er nogen, der mangler noget. Det, der mangler, er en egentlig stabil og kontinuerlig børneforskning med en kulturorienteret indfaldsvinkel. En forskning, der tager sit afsæt i, at børn er en ressource og ikke en omkostning, siger Flemming Mouritsen.

– Legekulturen er vigtig, og i sin essens handler den om måden at forholde sig til virkeligheden på. Mange synes, at det, børn foretager sig, er uorden og kaos – noget ligegyldigt pjat. Selv opfatter jeg det klart sådan, at børn kultiverer deres

omgivelser, og at de besidder en enorm ressource i form af deres egen kulturproduktion.

Faktum er jo, at der bruges mange ressourcer på forskning i børns adfærd og leg – både i offentligt og privat regi. Handler det i virkeligheden ikke om en samordning af indhøstede erfaringer?

– I offentligt regi foretages primært undersøgelser med ganske konkret formål – fx at belyse skolebørns hverdag. Det, der savnes, er en kontinuerlig grundforskning. Det er en skæv udvikling, at børn ikke ses i en bred kultursammenhæng. Og det er især skævt, fordi vi i Danmark har stærke traditioner og gode talenter at bygge på. I den brede kultursammenhæng har vi Grundtvig, vi har reformpædagogikken – på børneområdet har vi en bred børneteater-bevægelse, vi har nogle af verdens bedste billedbøger og noget af verdens bedste børne-TV.

– Både ud fra en kulturel og en økonomisk synsvinkel er det uheldigt, hvis vi ikke samler denne tradition op. Vort samfund internationaliseres kraftigt i disse år og i den sammenhæng har vi utrolig meget at værne om. Danske skoler og børnehaver har – sammenlignet med andre lande – et enestående grundlag, og vi må ikke lade disse værdier gå tabt i en strøm af importeret børnekultur.

– Det er rigtigt, at kulturindustrien anvender store midler til forskning i børns liv – herunder også i børns leg. Det er i sig selv udmærket, men det er en forskning, som frem for alt er markedsorienteret og kortsigtet. Jeg har intet ønske om en begrænsning af den private forskning, men mener, at det kalder på en øget forskning i offentligt regi. Med andre ord skal den offentlige forskning kunne matche den private. Og i øvrigt tror jeg, at en egentlig grundforskning vil blive hilst meget velkommen i industriens udviklingsafdelinger.

Et modtræk til industrikulturens boom
Flemming Mouritsen fremhæver de fire kulturformer, som ligger til grund for forskningen på BUKS

- dannelseskulturen
 - industrikulturen
 - børns og voksnes fælles kulturudøvelse
 - børns legekultur.
- Vi må forholde os forskningsmæssigt til alle fire kulturformer. Men i lyset af internationaliseringen og det boom, der er i industrikulturen – det boom'er både for børn og voksne – er det nødvendigt, at vi lige nu råber mest op om legekulturen. Børn isoleres bl.a. gennem nye måder at bo på og gennem manglen på søskende. I institutionerne splittes de op i aldersgrupper – før var legekulturen, som den

trivedes i store flokke af børn, en selvfølgelighed. Nu om dage er børns liv mere privatiseret.

– Samtidig sker der det meget positive, at børns egen kulturproduktion er i stadig udvikling – se blot på de mange, som har taget imod »Prøv Selv«-initiativet. Det er en udvikling, som hele tiden skal styrkes netop gennem en indsats på uddannelses- og forskningsområdet.

Haves: søgning Ønskes: penge

Hvor er det så, de studerende på suppleringsuddannelsen skal virke til gavn for børnene og børnekulturen?

– En BUKS-suppleringsuddannelse er en god kompetence for en seminarielærer, for en forlagskonsulent eller for en medarbejder i medierne. Men jeg tror også, at der vil være brug for uddannelsen i kultur- og fritidsforvaltningerne. For øjeblikket er der en vis grøde i investeringerne i brede, kulturelle netværk, og i den sammenhæng vil det være oplagt at bruge folk med suppleringsuddannelsen i det direkte arbejde med børnekulturen.

Men umiddelbart ser det meget sort ud for BUKS. Hvad skal der til, for at I fortsætter efter næste år?

– Bevillinger, naturligvis. For interessen og søgningen skorter det jo ikke på.